

Дмитро Білий

Неодноразово у своєму житті молоді особи ставлять питання про те, що таке щастя. Кожен прагне його, але, на жаль, часто молодь блукає і знаходить «щастя» у матеріальному світі або його принадах. Таким чином у молодих осіб формується своє розуміння щастя, яке може бути лише миттєвою насолодою для тіла або пробудженням позитивних емоцій. Ознакою того, що це несправжнє щастя, є руйнівні наслідки, які приносять насолоди – узалежнення та своєрідне ідолопоклонство. Але що ж таке справжнє щастя, як його досягнути та з чим воно пов'язане? Відповідь на це та інші питання ви можете знайти в книзі «Сто листів про молитву» Анрі Кафареля.

Анрі Кафарель мав досвід праці зі студентами, з якими він проводив бесіду на тему молитви. У ній душпастир стверджував: «Велика благодать молитви – це пробудження прагнення щастя, якщо воно приспане, або ж посилення його, якщо воно пробуджене» . Після цих слів виникло активне і тривале обговорення цієї теми. Один із студентів висловив свою думку таким чином: молитва – це засіб для досягнення щастя, загострення потреби щастя в нас. Інший ствердив, що прагнення всіх духовних провідників та наставників було скероване на досягнення «святої байдужості». Цей юнак помилково думав: представники християнства та буддизму вважають уникання будь-якого щастя найвищою мудрістю. Також студент вважав, що приглушення прагнення щастя є передумовою здобуття внутрішнього спокою, необхідного для духовного прогресу. Справді, такий стереотип може побутувати серед сучасних молодих осіб, які, на жаль, можуть сприймати християнство як життя без радості та із суцільними заборонами, які є нібито пережитком Середньовіччя і не можуть реально принести щастя сьогодні. Молоді завжди притаманний запал, який стимулює її до дії та активного життя. В активності та відчутті реалізації своїх здібностей чи талантів, здійсненні намірів та мрій молода особа відчуває щастя. Християнське життя – це чудова нагода бути повноцінно щасливим, саме молитва є чудовим засобом для досягнення щастя. Основна ціль християнина – це здобуття своїми зусиллями та з допомогою благодаті Божої в невидимій боротьбі

Царства Божого, що виражене в Євангелії такими словами: «Шукайте Царства Божого, а все інше додасться» (пор. Мт 6,33).

Боже Слово – це дороговказ та ключ до щастя навіть в XXI столітті, яке є досить секуляризованим. Найглибшим джерелом щастя є Бог та спілкування з Ним. Якщо людина починає спілкуватись з Господом, своїм Творцем, то відчує найбільше щастя. Адже у нашому серці є своєрідний вакуум, який може заповнити тільки Бог, Якого пізнаємо через Ісуса Христа. Як би людина не намагалась наповнитись чимось іншим, увесь час буде виникати відчуття браку Творця, Який приносить правдиве блаженство. Тому Св. Августин Гіппонійський каже: «Неспокійне моє серце, Господи, поки не спочине у Тобі».

Анрі Кафарель стверджує: «Якщо в людини є бажання щастя, то це дуже позитивно, але якщо бажання щастя згасло, то наслідок – це смерть таких людей від виснаження». Людина не може жити без відчуття щастя. Натомість підтримка щастя забезпечує радощі, а тому – інтенсивність життя. Молода людина, котра пізнала, що справжнє щастя в Бозі, буде жити більш активно та відчуватиме більшу мотивацію. Однак автор стверджує, що є одна небезпека – впасти в безнадію. При цьому є більше можливостей, шансів, що безнадія приведе до розуміння дуже важливої істини: прагнення щастя не може задовольнятися нічим меншим, окрім як самим Богом. Адже інколи потрібно опинитися біля підніжжя гори, щоб зрозуміти, куди потрібно рухатися, – на вершину гори.

Варто підкреслити, що молитва – це рушійна сила для пробудження відчуття щастя. Безперечно, молода людина, яка багато молиться, стає спраглою щастя. Чим більше людина перебуває з Богом, тим більше бачить минущість та маловартість матеріальних благ чи насолод. Ми думаємо, що земні блага – це велике щастя, а насправді ще просто не пізнали справжнього. Молоді люди часто у своїх прагненнях схожі до дітей, які радіють, що їдять цукерки, та переконані, ніби нічого кориснішого немає. Вони так думають, бо не пізнали до кінця всього різновиду солодоців, а окрім цього не знають, що вживання надміру солодкої їжі може зашкодити. Дітям подобається ласувати цукерками, бо вони смачні, але й зовсім не задумуються, чи це корисно. Той, хто бажає повноцінно жити і бути здоровим, їстиме насамперед поживні каші, фрукти та овочі, які містять багато вітамінів, супи, молочні продукти тощо. «Діти» ж женуться лише за «солодощами» світу як за єдиним джерелом такого бажаного щастя. Часто причиною цього є те, що вони ще не віднайшли для себе щастя в Бозі. Святий апостол Павло недаремно навчає: «Усе дозволене, але не все корисне, усе дозволене, але не все буде» (1Кор 10,23). Ми покликані до «збирання скарбів на небі, де ні міль, ні хробацтво не нівечить, і де не підкопують злодії і не викрадають» (Мт 6,20). Це не так просто, адже потрібен відрив Богом від усього, що можна окреслити або прирівняти до угоди згідно зі словами Анрі Кафареля. Цей союз дозволяє немовби приєднатись до всього створіння Божого в

прагненні щастя і привести до Бога, до якого вони тягнуться всім своїм єством.

Анрі Кафарель пише: «Бог не тільки заповнює людську здатність до щастя. Як наслідок, Господь поглиблює здатність аж до того, щоб дати нам більше, обдарувати нас великими дарами». Бог є святий, тому дає навіть надмір щастя, яке немічна та схильна до гріха людина не в змозі прийняти. Натомість у пошуках щастя у світі молода людина неминуче розчаровується, бо не віднайшла Бога – єдиного джерела щастя. Автор радить: «Отож наполегливо рекомендую вам, коли розпочинаєте молитву, шукати глибше, аніж на рівні розмаїтих прагнень десь на периферії вашого єства, шукати найглибше бажання, джерело всього іншого, – бажання щастя». Джерелом всіх наших дій є бажання щастя. Бажання бути щасливим закладене в кожному, тому без нього неможливо жити. В іншому випадку людина втрачає сенс свого життя, причиною чого є непізнання Бога, у якому і полягає сенс життя.

Однак коли молимося, маємо пам'ятати, що, як наголошували Святі Отці християнського Сходу, не потрібно шукати та очікувати від молитви лише теплоти, насолоди всередині. Молитва не має зводиться до якоїсь сентиментальності, бо не у цьому полягає щастя. Це диявольський обман – замість Бога, джерела щастя, ставити якісь почуття внутрішньої насолоди. У такій молитві панівними є емоції, які належать до душевної сфери людини, а не духовної. Анрі Кафарель пише, що емоційна молитва тягне небезпеку – любов, недостатньо підживлена знанням перейде у сентиментальність. Великий подвижник, представник монашества на Сході, преподобний Макарій Єгипетський так навчає про молитву: «Якщо духовних плодів молитви, тобто любові, миру, радості в собі недобачаємо, то безплідним буде труд наш, а тому метою наших зусиль, тобто молитов, повинна бути втіха і радість у наших серцях»

Отже якщо молода людина справді бажає бути щасливою, то молитва, діалог з Богом – це найкращий спосіб відчувати щастя вже тут, на землі. Це непростий шлях, але його може пройти кожен, хто покладатиметься на Господа у кожній хвилині впродовж своєї життєвої мандрівки.

Дмитро БІЛИЙ, Благодать молитви – пробудження прагнення щастя // СЛОВО №4 (76)